

Η συνεργατική μάθηση στη Φυσική Αγωγή

Μπακύρτσος Χρήστος

Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής, Δημ. Σχ. Κρηστώνης Κιλκίς,

Εισαγωγή

Η συνεργατική μάθηση θεωρείται ένα παιδαγωγικό μοντέλο το οποίο χρησιμοποιείται ευρέως στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής, καθώς κάτω από την ομπρέλα της εντάσσεται μια σειρά καλών πρακτικών, οι οποίες συνεχώς διευρύνονται. Η συνεργατική μάθηση επιδιώκει να ενισχύσει την κοινωνική πτυχή της εκπαίδευσης και παράλληλα να ενώσει τις γνωστικές και κινητικές δεξιότητες των μαθητών στην επίτευξη ενός κοινού σκοπού. Ωστόσο, η κατανόηση της στη Φυσική Αγωγή και η πρακτική εφαρμογή της δεν είναι τόσο εύκολη και απαιτεί επαρκή εκπαίδευση.

Τι είναι η συνεργατική μάθηση στη Φυσική Αγωγή

Ο Slavin (1985) υποστήριξε ότι «η μέθοδος της συνεργατικής μάθησης είναι δομημένες συστηματικές εκπαιδευτικές στρατηγικές στις οποίες μικρές ομάδες συνεργάζονται προς την κατάκτηση ενός κοινού στόχου», ενώ οι Johnson και Johnson (1999) υποστήριξαν ότι είναι «η διδακτική χρήση μικρών ομάδων, έτσι ώστε οι μαθητές να συνεργάζονται για να μεγιστοποιήσουν τη δική τους γνώση αλλά και να μεταδώσουν τη γνώση ο ένας στον άλλο». Το παιδαγωγικό μοντέλο της συνεργατικής μάθησης έχει επηρεαστεί κυρίως από την κοινωνική ψυχολογική έρευνα και θεωρία. Προκειμένου να αξιοποιηθεί ουσιαστικά το μοντέλο της συνεργατικής πέντε βασικές αρχές του μοντέλου πρέπει να περιλαμβάνονται ως σαφείς οδηγίες για την επιτυχή εφαρμογή του (Dyson & Casey, 2016 (Πίνακας 1):

Πίνακας 1. Οι πέντε βασικές αρχές της συνεργατικής μάθησης στη Φυσική Αγωγή

<u>Θετική αλληλεξάρτηση</u>	Τα μέλη της ομάδας βασίζονται το ένα στο άλλο για να ολοκληρώσουν την προσχεδιασμένη εργασία. Η επιτυχία μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν οι μαθητές συνεργάζονται και βασίζονται ο ένας στον άλλον για να ολοκληρώσουν την εργασία.
<u>Πρωθητική αλληλεπίδραση</u>	Προκειμένου να πετύχουν τα μέλη της ομάδας τον επιδιωκόμενο στόχο. Θα πρέπει να μοιράζονται πόρους, να βοηθούν, να υποστηρίζουν, να ενθαρρύνουν και να επαινούν ο ένας τις προσπάθειες του άλλου.
<u>Ατομική λογοδοσία</u>	Κάθε μέλος της ομάδας αναλαμβάνει την ευθύνη για την ολοκλήρωση του μέρους της εργασίας το οποίο του έχει ανατεθεί.
<u>Διαπροσωπικές και συλλογικές δεξιότητες</u>	Τα μέλη της ομάδας μαθαίνουν συμπεριφορές σχετικά με το πώς να ηγούνται αποτελεσματικά, να λαμβάνουν αποφάσεις, να οικοδομούν σχέσεις εμπιστοσύνης, να επικοινωνούν και να επιλύουν συγκρούσεις.
<u>Συλλογική επεξεργασία</u>	Η ομάδα εξετάζει τη λειτουργία της μέσα από μια στοχαστική, καθοδηγούμενη συζήτηση, η οποία έχει μαθητοκεντρικό προσανατολισμό, με σκοπό την βελτίωση.

Συμπεράσματα

Πληθώρα αποδεικτικών στοιχείων υποστηρίζουν την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του παιδαγωγικού μοντέλου της συνεργατικής μάθησης στη Φυσική Αγωγή, καθώς επηρεάζει θετικά τον κινητικό, γνωστικό, συμπεριφορικό και ηθικό-συναισθηματικο-κοινωνικό τομέα των μαθητών (Bores-García, et al., 2021; Dyson et al., 2021), τα οποία είναι και τα βασικά ζητούμενα στα νέα Προγράμματα Σπουδών. Αξιοποιώντας πρακτικά τις πέντε βασικές αρχές του μοντέλου της συνεργατικής μάθησης δημιουργήθηκαν δέκα σχέδια μαθήματος με συνεργατικά κινητικά μοτίβα προσανατολισμένα στην επίτευξη κοινού σκοπού. Από την συλλογική επεξεργασία η οποία πραγματοποιήθηκε μετά το πέρας των μαθημάτων αλλά και από την περιγραφική αξιολόγηση προκύπτει ότι: οι μαθητές διασκέδασαν με τη συμμετοχή τους, έθεσαν προσωπικούς επιτεύξιμους στόχους, κατανόησαν την αναγκαιότητα συμμετοχή όλων, ανέπτυξαν κοινωνικότητα, έμαθαν να συνεργάζονται, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να αναπτύσσουν αυτοπειθαρχία και υπευθυνότητα και τέλος μέσω της ενεργητικής συμμετοχής να αναπτύσσουν θετική στάση. Αυτοί είναι και οι βασικοί λόγοι για τους οποίους η συνεργατική μάθηση έχει προαχθεί ως ένα σύγχρονο παιδαγωγικό μοντέλο.